

ԳՆԵՐԻ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹՅԱՆ
ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
PRICE STATISTICS METHODOLOGY

ԳՆԵՐԻ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
PRICE STATISTICS METHODOLOGY

Գների վիճակագրության ցուցանիշների համակարգն իրենից ներկայացնում է փոխկապակցված և փոխլրացնող ցուցանիշների համախումբ, որոնք բնութագրում են ինչպես գների (սակագների) փաստացի մակարդակը, այնպես էլ դրանց տոկոսային փոփոխությունները:

Բաժնում ներկայացված են տնտեսության սպառողական և իրական հատվածներում ամբողջությամբ, ու ըստ առանձին սեգմենտների (հատվածների) գների (սակագների) շարժի, ինչպես նաև կարևորագույն արտադրանքի, ապրանքների և ծառայությունների գների (սակագների) միջին մակարդակի վերաբերյալ տվյալներ:

Սպառողական գների ինդեքսը (ՍԳԻ) բնութագրում է բնակչության անձնական սպառման համար ձեռք բերված ապրանքների և ծառայությունների փաստացի հաստատագրված կազմի արժեքի փոփոխությունը ժամանակի և տարածության մեջ:

Հայաստանի Հանրապետությունում սպառողական գների ինդեքսի հաշվարկման համար Երևան քաղաքում և հանրապետության 10 մարզերում սահմանված մեթոդաբանությամբ կատարվում է սպառողական գների (սակագների) ամենամսյա դիտարկում:

Ըստ մարզերի գների դիտարկումը կատարվում է հետևյալ բնակավայրերում.

- Արագածոտնի մարզ (ք. Աշտարակ)
- Արմավիրի մարզ (ք. Վաղարշապատ)
- Գեղարքունիքի մարզ (ք. Գավառ)
- Լոռու մարզ (ք. Վանաձոր)
- Կոտայքի մարզ (ք. Հրազդան)
- Շիրակի մարզ (ք. Գյումրի)
- Սյունիքի մարզ (ք. Կապան)
- Վայոց ձորի մարզ (ք. Եղեգնաձոր)
- Տավուշի մարզ (ք. Իջևան)
- Արարատի մարզ (ք. Արտաշատ):

Սահմանված է գների դիտարկման հետևյալ կարգը.

Յուրաքանչյուր հետազոտվող բնակավայրում, ամեն ամիս, կատարվում է 470 անվանում (սկսած 2015թ. 1076 ներկայացուցիչներ) սպառողական ապրանքների գների և ծառայությունների սակագների դիտարկում (գները դիտարկվում են յուրաքանչյուր ամսվա համար 3 անգամ՝ տվյալ ամսվա 1-ին, 10-ին և 20-ին և դրանց

The system of indicators related to price statistics represents a set of interrelated and complementary indicators describing actual price levels as well as their percentage change.

In section the data on dynamics of prices (tariffs) in consumer and real sectors of economy as a whole and in separate segments, and also on average level of prices (tariffs) of the most important kinds of production, goods and services are represented.

Consumer price index (CPI) measures changes both over the time and the space in the value of actual fixed quantity of the goods purchased for population's personal use and services. In the Republic of Armenia, for the calculation of consumer price index, monthly consumer price (tariff) monitoring is conducted according to the determined methodology in Yerevan city and 10 marzes (regions) of the republic

Price monitoring by marzes is conducted in the following settlements:

- Aragatsotn (Ashtarak)
- Armavir (Vagharshapat)
- Gegharkunik (Gavar)
- Lori (Vanadzor)
- Kotayk (Hrazdan)
- Shirak (Gyumri)
- Syunik (Kapan)
- Vayots Dzor (Yeghegnadzor)
- Tavush (Ijevan)
- Ararat (Artashat)

The following order has been established for price monitoring:

Monitoring of prices of consumer goods and tariffs for services conducted every month in every observed settlement (prices are monitored three times for each month, on 1st, 10th, and 20th days and the nearer days of the reference month) for

ԳՆԵՐԻ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
PRICE STATISTICS METODOLOGY

մոտակա օրերին): Յուրաքանչյուր ապրանքատեսակի կամ ծառայության համար հետազոտվում է 9-12 առևտրի (ծառայության) կետ: Միայն սպառողական գների ինդեքսի հաշվարկման համար յուրաքանչյուր ամիս, յուրաքանչյուր բնակավայրում ամեն մի ապրանքատեսակի համար կատարվում է մինչև 36 գնային դիտարկում:

Գրանցված գների հիման վրա կատարվում է միջին ամսական գների հաշվարկ՝ ըստ ապրանքատեսակների և ըստ դիտարկվող բնակավայրերի: Դիտարկված տվյալների հիման վրա հաշվվում են միջին գներ տվյալ տարածաշրջանի յուրաքանչյուր ապրանքատեսակի (ծառայության) համար և 10-օրյա ու ամսական կտրվածքով ներկայացվում ՀՀ ԱՎԾ գների վիճակագրության և միջազգային համադրումների բաժին, որտեղ մշակված մեթոդաբանության համաձայն, հաշվարկվում է սպառողական գների ինդեքս: Սպառողական գների ինդեքսը հաշվարկվում է Լասպեյրեսի բանաձևով, բազիսային անփոփոխ կշռվածությամբ, այսինքն հաշվարկվում է զուտ գնային ինդեքս:

Հանրապետությունում միջին գների մակարդակը, ինչպես նաև գների ինդեքսը որոշվում է որպես առանձին մարզերի գների մակարդակների, կամ գների ինդեքսների, միջին կշռված մեծություն:

Հետազոտության մեջ ընդգրկված մարզերի և Երևան քաղաքի հանրապետության մեջ ունեցած տեսակարար կշիռները հաշվարկվում են բնակչության թվաքանակի, ընդհանուր ապրանքաշրջանառության և բնակչությանը մատուցված ծառայությունների ծավալներում դրանց տեսակարար կշիռների հիման վրա:

Տնային տնտեսությունների կողմից կատարված դրամական ծախսերի կառուցվածքի հիման վրա կատարվել է սպառողական ապրանքների և ծառայությունների ներկայացուցչական ընտրանք՝ սպառողական զամբյուղի ստեղծման, կշիռների հաշվարկման համար:

Սպառման կառուցվածքում կատարվող էական տեղաշարժերի արտացոլմամբ պայմանավորված, պարբերաբար իրականացվում է նաև սպառողական գների ինդեքսի համար օգտագործվող սպառողական զամբյուղում ներառված ապրանքների (ծառայությունների) տեսակների կշիռների վերահաշվարկ՝ հիմք

each 470 (since from 2015 -1076 representatives) commodity item or service observing 9-12 trade (service) outlets, i.e. for calculation of consumer price index only, up to 36 prices for each commodity item are monitored every month, in every settlement.

Average monthly prices are calculated by products and by observed settlements on the basis of registered prices. Average prices for each product (service) in the given region are calculated based on the recorded prices and are submitted on the 10day or monthly basis to the Price Statistics and International Comparison Division, NSS RA, where consumer price index is calculated according to the methodology developed jointly with IMF experts. Laspeyres formula with fixed weights is used to calculate consumer price index, i.e. net price index is computed.

The level of average prices on price index in the republic is determined as weighted average of price levels or price indexes of selected marzes.

Specific weights of marzes covered by the survey and Yerevan city in the republic are computed based on their weights in the volumes of population number, total goods turnover and services rendered to the population.

Representative sampling of consumer goods and services has been designed based on the expenditure structure made by households for making the consumer basket and computing weights.

Given by the significant changes in the expenditure structure, weights of representative goods (service) included in the consumer basket used for the consumer price index were periodically recalculated taking as a base the Living Standards Households Survey data.

ԳՆԵՐԻ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
PRICE STATISTICS METODOLOGY

ընդունելով տնային տնտեսությունների կենսապայմանների հետազոտությունների տվյալները:

Հաշվի առնելով ՄԳԻ-ի հաշվարկման միջազգային փորձը, որտեղ ներկայում առաջնայնությունը տրվում է ՄԳԻ-ի զամբյուղի տեսակարար կշիռների առավել հաճախակի վերանայմանը (առավել ընդունելի տարբերակ է համարվում ամեն տարի կշիռների վերանայումը, եթե տվյալ երկիրն ունի այդպիսի հնարավորություն (կշիռների հաշվարկների համար անհրաժեշտ տեղեկատվության հասանելիության և օպերատիվության առումով)), ինչպես նաև Եվրամիության փորձագետների առաջարկներն ու խորհրդատվությունը, ՀՀ-ում ՄԳԻ-ի հաշվարկման համար կշիռների վերանայումն այսուհետ իրականացվելու է ամեն տարի՝ բազիսային ժամանակաշրջան ընդունելով նախորդ տարվա դեկտեմբեր ամիսը:

2015 թվականի հունվարից սկսած ՄԳԻ-ի հաշվարկման համար բազիսային ժամանակաշրջան է ընդունվում 2014 թվականի դեկտեմբեր ամիսը: Հաշվի առնելով Հայաստանի Հանրապետությունում 2014 թվականին իրականացված տնային տնտեսությունների կենսապայմանների ամբողջացված (ընտրանքային) հետազոտության արդյունքները և 2014թ. հունվարից դեկտեմբեր ընկած ժամանակահատվածում յուրաքանչյուր ապրանք-ծառայության գնային փոփոխությունները, կատարվել է սպառողական զամբյուղում ընդգրկված ապրանք (ծառայություն)-ներկայացուցիչների տեսակարար կշիռների վերահաշվարկ: ՄԳԻ-ի հաշվարկման համար դիտարկվող ապրանք-ծառայությունների ընդհանուր քանակը մնացել է անփոփոխ՝ 470, սակայն ապրանք (ծառայություն)-ներկայացուցիչների թվակազմն արդիականացվել և ավելացվել է, կազմելով 1076 միավոր՝ 2011 թվականից դիտարկվող 901-ի փոխարեն:

Միաժամանակ, կատարվել է ՀՀ հետազոտվող 10 բնակավայրերի (ըստ մարզերի) և Երևան քաղաքի տեսակարար կշիռների վերահաշվարկ հիմք ընդունելով մշտական բնակչության թվաքանակը, ապրանքաշրջանառության և ծառայությունների ծավալների մասին 2014 թվականին փաստագրված տարածաշրջանային ցուցանիշները:

Taking into consideration the international experience on CPI calculation, where the priority is given to more frequent revision of CPI basket weights (the most acceptable option is the revision of weights every year, if the country has such an opportunity (in terms of access and timeliness of the information necessary for the weights' calculations)), as well as recommendations of EU experts, in RA the revision of the weights for CPI calculation will be carried out every year taking as a base period the December of the previous year.

Since January 2015 the base period for CPI calculation is considered December 2014. Taking into accounts the results of Integrated Living Conditions Survey (sample) carried out in the Republic of Armenia in 2014 and price changes for each good and service during the period from January to December of 2014, the recalculation of weights of representative goods and services included in the consumer basket was implemented. The total number of the observed goods and services for CPI calculation remained unchanged - 470, but the content of the representative goods and services was updated and added, comprising 1076 units instead of 901 observed since 2011.

At the same time, the recalculation of the weights for 10 settlements (by marzes) observed in RA and Yerevan city based on de-jure population number and regional indicators on the volumes of goods turnover and services for 2014 was conducted.

ԳՆԵՐԻ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
PRICE STATISTICS METHODOLOGY

ՄԳԻ-ն հաշվարկվում է տարբեր ժամանակահատվածների՝ հաշվետու ամիսը բազիսային ժամանակահատվածի, նախորդ ամսվա, նախորդ տարվա դեկտեմբերի, նախորդ տարվա համապատասխան ժամանակահատվածի, նախորդ տարվա համապատասխան ամսվա նկատմամբ:

ՀՀ արդյունաբերողների արտադրանքի գների ինդեքսը (ԱՍԳԻ) բնութագրում է արդյունաբերության ոլորտի կազմակերպությունների թողարկած արտադրանքի գների փոփոխությունը ժամանակի ընթացքում՝ առանց ավելացված արժեքի և ակցիզային հարկերի հաշվարկման:

Արդյունաբերական արտադրանքի գների ինդեքսի հաշվարկման մեթոդաբանությունը նպատակաուղղված է արդյունաբերության ոլորտի¹ կազմակերպությունների թողարկած արտադրանքի գների մակարդակի և փոփոխության վիճակագրական դիտարկման ապահովմանը:

Արդյունաբերական արտադրանքի գների փոփոխության դիտարկումն իրականացվում է ընտրանքային կարգով ընտրված արդյունաբերության ոլորտի բազային կազմակերպությունների տվյալների հիման վրա: Հետազոտման համար ընտրվում են տնտեսական գործունեության տեսակների Հայաստանի դասակարգչի (ՏԳՏՀՂ) (խմբագրություն 2) հանքագործական արդյունաբերության և բացահանքերի շահագործման, մշակող արդյունաբերության, էլեկտրաէներգիայի, գազի, գոլորշու և լավորակ օդի մատակարարման, ջրամատակարարման, կոյուղու, թափոնների կառավարման և վերամշակման բաժիններին համապատասխան գործունեություն ծավալող առավել բնորոշ կազմակերպությունները: Արդյունաբերական կազմակերպությունների ընտրանքն իրականացվում է կշիռների նորացման (թարմացման) հետ միաժամանակ՝ 3-5 տարին մեկ անգամ: ՀՀ արդյունաբերողների արտադրանքի գների ինդեքսի հաշվարկն իրականացվում է «Հայաստանի Հանրապետության արդյունաբերողների արտադրանքի գների ինդեքսի հաշվարկման կարգին» (հաստատված ՀՀ ՎՊԽ 2009թ. դեկտեմբերի 23-ի թիվ 49-Ս որոշմամբ) համապատասխան: Ինդեքսների հաշվարկն իրականացվում է Լասպեյրեսի բանաձևով՝ ամսական պարբերականությամբ, համաձայն

Consumer Price Index in the Republic of Armenia is computed in comparison with different periods: current month to previous month; December of the previous year; corresponding period of the previous year; corresponding month of the previous year and the base year.

Producer's price index for industrial product (PPI) measures price changes over time for the product produced by the industrial organizations, excluding value added tax and excise tax.

The calculation methodology for producer's price index for industrial product aims to ensure the statistical observation of the industrial organization products' price level and changes.

Monitoring of the change in prices for industrial product is based on data of the basic industrial organizations covered by the sample. Organizations having activities that are in line with the Armenian Classification of Economic Activities (ACEA) (Revision2) sectors mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply, water supply, sewerage, wastes management and manufacturing are selected for the survey. Sample of the industrial organizations is designed every 3-5 years together with the weights updates. The calculation of RA producer's price index for industrial product is made according to the "Calculation Order for RA Producer's Price Index for Industrial Product" (approved by the Resolution No 49-A dated 23 December 2009 of RA State Council on Statistics). Indexes are calculated by the Laspeyres formula on a monthly basis, in accordance with the level of product of the Classification of Products by Activities (CPA) and levels of class, group, sector, subdivision and division in total, RA aggregation level of the Armenian Classification of Economic Activities.

¹ Ներառում է ՏԳՏՀՂ-ի (Խմբ. 2) B, C, D, E բաժինները:
Includes division B, C, D, E of the Armenian classification of economic activities (Rev.2).

ԳՆԵՐԻ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
PRICE STATISTICS METODOLOGY

Արտադրանքի դասակարգչի ըստ գործունեության տեսակների (ԱՂԳՏ)՝ արտադրանք և ըստ ՏԳՏՀԴի՝ դաս, խումբ, հատված, ենթաբաժին, բաժին և ընդամենը՝ ՀՀ ագրեգացման մակարդակների:

Արդյունաբերական արտադրանքի գների ինդեքսը հաշվարկվում է յուրաքանչյուր ամիսը նախորդ ամսվա նկատմամբ, բազիսային ժամանակաշրջանի նկատմամբ, նախորդ տարվա համապատասխան ամսվա նկատմամբ, նախորդ տարվա դեկտեմբերի նկատմամբ, ընթացիկ ժամանակաշրջանը նախորդ տարվա համապատասխան ժամանակաշրջանի նկատմամբ (աճողական կարգով) և եռամսյակային ինդեքսներ:

Բեռնափոխադրումների սակագների ինդեքսը բնութագրում է տրանսպորտի տարբեր տեսակներով բեռնափոխադրումների սակագների փոփոխությունները ժամանակի ընթացքում: Ագրեգացվում է հանրապետությունում գործող 4 տեսակի՝ ավտոմոբիլային, երկաթուղային, օդային, խողովակաշարային բեռնափոխադրումների սակագների հաշվարկված ինդեքսների միջոցով, որը որոշում է տրանսպորտի առանձին տեսակներով բեռնափոխադրումների սակագների շարժն ընթացիկ ժամանակահատվածում բազիսայինի համեմատ՝ առանց հաշվի առնելու տեղափոխվող բեռների կառուցվածքային փոփոխությունների հետ կապված հանգամանքները (բեռի տեսակը, փոխադրման չափը, տեղ հասցնելու արագությունը և այլն): Տրանսպորտի յուրաքանչյուր տեսակի գծով (ավտոմոբիլային, երկաթուղային, օդային, խողովակաշարային) գրանցվում է ծառայություն ներկայացուցչի բեռնափոխադրման սակագինը, ինչով պայմանավորվում է տրանսպորտի կոնկրետ տեսակով առավել հաճախ փոխադրվող մեկ միավոր բեռի (տոննա, խորանարդ մետր) առաքումը փաստացի տարածության վրա (որոշակի երթուղով): Որպես կշռման բազա ընդունվում են որոշակի բազիսային ժամանակահատվածում (հիմնականում նախորդ տարում) բեռների տեղափոխման ծառայությունների դիմաց տրանսպորտային կազմակերպությունների կողմից ներկայացված եկամուտների մասին տվյալները:

Բեռնափոխադրումների սակագների ինդեքսի հաշվարկներն իրականացվում են Տնտեսական գործունեության տեսակների Հայաստանի դասակարգչին (ՏԳՏՀԴ) համապատասխան:

Producer's price index for industrial product is calculated: every month in comparison with the previous month; base period; corresponding month of the previous year; December of the previous year; recording period in comparison with the relevant period of the previous year (on a cumulative basis) and quarterly indexes.

Freight tariff index measures changes in tariffs for freights by several kinds of transport over time. It is aggregated through the tariff indexes calculated for freight transportation by the 4 kind of transport operating in the republic road, railway, air and pipeline. It determines the dynamics of freight transportation tariffs by certain types of transport in the current period in comparison with the base period, irrespective of the changes in the structure of transported cargo (type of cargo, size of delivery, speed of delivery, etc.). Tariffs for representative services which determine delivery per unit (tons, cubic meters) of the most often transported goods for an actual distance (defined route) are registered for all types of transport (road, railway, air and pipeline). Data on revenues of transport enterprises from rendering of services in freight transportation during a defined base year (mainly in previous year) are used as a weighting base.

The calculation of freight tariff index is done according to the Armenia version of NACE.

ԳՆԵՐԻ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
PRICE STATISTICS METHODOLOGY

Շինարարության գների ինդեքսը¹ հաշվարկվում է ըստ շինարարության տեխնոլոգիական կառուցվածքային բաղադրամասերի (շինմոնտաժային աշխատանքների, մեքենասարքավորումների ներդրումների, այլ աշխատանքների և ծախսերի)՝ կշռված ընդհանուր ծավալում դրանց բաժնեմասով:

Շինմոնտաժային աշխատանքների գների ինդեքս¹ հիմքում ընկած են հանրապետությունում ընտրանքային ցանցի բազային շինարարական կազմակերպությունների նյութերի, դետալների ու շինարարական այլ տարրերի գրանցված արժեքները, աշխատողների աշխատավարձը: Հաշվարկը կատարվում է հատուկ մշակված տեխնոլոգիական մոդելներով, որոնք իրենցից ներկայացնում են շինմոնտաժային աշխատանքների ծախսերը բնութագրող նյութական, աշխատանքային և ֆինանսական ռեսուրսների ցանկ:

Գյուղմթերք արտադրողների իրացման գների ինդեքս արտահայտում է գյուղատնտեսական մթերք արտադրողի տարբեր ուղղություններով իրացված մթերքի գների փոփոխությունները ժամանակի, ինչպես նաև տարածության մեջ: Այն հաշվարկվում է Հայաստանի Հանրապետությունում 7480 գյուղացիական տնտեսությունների կողմից իրացված 61 անվանում գյուղմթերքի գների ինդեքսների ագրեգացման միջոցով, ըստ բուսաբուծական և անասնաբուծական մթերքի և ըստ հանրապետության մարզերի: Դրանցից յուրաքանչյուրն իրենից ներկայացնում է առանձին ապրանքատեսակների ինդեքսների կըշռված մեծություն, ընդգրկված միատեսակ ապրանքախմբում: Որպես անհատական ինդեքսների կշռման բազա օգտագործվում է հաշվետու ամսում իրացված արտադրանքի ծավալը:

Գյուղատնտեսական արտադրության միջոցների գնման գների ինդեքսը բնութագրում է արտադրության միջոցների գնման գների փոփոխությունների շարժը հաշվետու ժամանակահատվածում բազիսայինի համեմատ: Հաշվարկվում է 7 480 գյուղացիական տնտեսու-

Construction price index¹ is calculated by aggregation of price indexes of technological structural components of construction (construction and assembly work, capital investment in machinery and equipment, other operations and costs), weighted upon their shares in total volume.

Assembly work price index¹ is based on the registered values on materials, parts and other construction components, wages of employees of the base construction organizations in the sampling net of the republic. The calculation is made by the specially developed models, which are the list of material, labour and financial resources characterizing the costs of construction and assembly work.

Sale price indexes of agricultural product producer measures price changes for the products sold through all channels of the agricultural product producer both over time and space. It is calculated through the aggregation method of prices for 61 named agricultural products sold by the 7480 peasant farms, by the plant growing and cattle breeding products and marzes of the republic. Each of them represents the weighted value of indexes for the certain types of commodity, which are included in homogeneous commodity group.

Procurement price index for agricultural production means characterizes dynamics of change in procurement prices for production means in the reference period compared to the base one. It is calculated based on the survey

¹ Շինարարության և շինմոնտաժային աշխատանքների ինդեքսները ՀՀ-ում մշակվում է «Գնագոյացման վերլուծական ինֆորմացիոն կենտրոն» ՊՈԱԿ-ը (մինչ 2010թ» դեկտեմբերը ՊՈԱԿ-ը եղել է ՀՀ քաղաքաշինության նախարարության ենթակայության տակ, 2010թ. դեկտեմբերից՝ ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության, իսկ 2011 թվականից՝ ՀՀ ֆինանսների նախարարության ենթակայության համակարգում):

The price indexes for construction and assembly work in RA is developed by the "Informationanalytical center on pricing" SNCO (before December 2010 SNCO was under the subordination of RA Ministry of Urban development, since December 2010 under RA Ministry of Economy and since December 2011 under RA Ministry of Finance.)

ԳՆԵՐԻ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
PRICE STATISTICS METHODOLOGY

թյունների կողմից ձեռք բերված 92 անվանում արտադրության միջոցների գնման գների հետազոտման տվյալների հիման վրա :

Արտաքին առևտրի գների (միավորի արժեքի) ինդեքսը բնութագրում է արտաքին առևտրի ապրանքների գների փոփոխման հաշվին արտահանման և ներմուծման արժեքի փոփոխությունը անփոփոխ, հաստատուն ֆիզիկական ծավալի պայմաններում: Արտաքին առևտրի գների կամ միավորի արժեքի ինդեքսների հաշվարկի համար որպես տվյալների սկզբնական աղբյուր հիմք են հանդիսանում ներմուծման, արտահանման բեռնամաքսային հայտարարագրերը: Հաշվարկներին մասնակցող ընտրված ապրանքներին են վերաբերվում այն բոլոր միատարր ապրանքատեսակները, որոնք ծածկագրված են ըստ «Արտաքին տնտեսական գործունեության ապրանքային անվանացանկ» (ԱՏԳԱԱ) դասակարգչի ութանիշ ծածկագրերի, դասակարգված են

- ըստ ապրանքային ենթախմբերի,
- ըստ ապրանքային խմբերի,
- ըստ ապրանքային բաժինների ,

ունեն ապրանքի քանակի և արժեքի մասին տվյալներ, պարունակում են տեղեկատվություն տվյալ ապրանքն արտահանող կամ ներմուծող երկրի մասին:

Արտաքին առևտրի գների ինդեքսների հաշվարկը տարվում է 4 ուղղություններով՝

- «Ըստ բոլոր երկրների»,
- «Ըստ ԱՊՀ երկրների»,
- «Ըստ ոչ ԱՊՀ երկրների», այդ թվում
- «Ըստ Եվրամիության երկրների»:

Արտաքին առևտրի գների ինդեքսի հաշվարկի համար կիրառվում է Լասպեյրեսի միջին արժեքի ինդեքսի բանաձևը: Բազիսային ժամանակաշրջանն ընդունվում է նախորդ տարին:

ՀՀ-ում արտաքին առևտրի գների ինդեքսը հաշվարկվում է ամսական պարբերականությամբ: «Ըստ ԱՊՀ երկրների», «Ըստ ոչ ԱՊՀ երկրների» և «Ըստ Եվրամիության երկրների» ուղղություններում ինչպես ընթացիկ ամսվա, այնպես էլ բազիսային տարվա համար հաշվարկվում է առանձին ապրանքատեսակների ներմուծման (արտահանման) միջին արժեքը (գինը):

results on procurement prices for 92 named production means acquired by the 7 480 peasant farms.

Foreign trade price (unit value) index measures change in export and import value at the expense of change trade in goods under the conditions of unchangeable, fixed physical volume. Customs records on import and serve as an original source of data for calculation of foreign trade price index or unit value index. All the homogeneous goods are used for the calculations, which are coded according to the 8 digit codes of the Classification “Commodity Nomenclature of Foreign Economic Activities”

- classified by:
- commodity subgroups,
- commodity groups,
- commodity divisions,

include data on quantity and value of commodity, include information on country exporting or importing the given goods

Foreign trade price index is calculated in 4 directions:

- “by all countries”,
- “by CIS countries”,
- “by nonCIS countries”, of which
- “by EU countries”.

Laspeyres average value index formula is used for calculation of the foreign trade price index. Previous year is taken as a base year.

In Armenia foreign trade price index is calculated on the monthly basis.

In the directions “by CIS countries”, “by non CIS countries” and “by EU countries”, the average value (price) of import (export) of separate commodity items is calculated for both current month and base year.

**ԳՆԵՐԻ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
PRICE STATISTICS METODOLOGY**

$$\bar{P}_i = \frac{V_i}{Q_i}$$

որտեղ՝
 P_i- i-րդ ապրանքատեսակի միջին արժեքն է,
 V_i-i-րդ ապրանքատեսակի ծավալն է գումարային
 արտահայտությամբ,
 Q_i-i-րդ ապրանքատեսակի քանակն է:

Օգտագործելով տոկոսային փոփոխությունների փոխկապակցման (ազրեզացման) եղանակը, ապրանքային ենթախմբերի ինդեքսների հիման վրա՝ հաշվարկվում են ապրանքային խմբերի, բաժինների միջին արժեքների ինդեքսներ, ինչպես նաև ներմուծման և արտահանման գների ամփոփ ինդեքսներ «Ըստ ԱՊՀ երկրների», «Ըստ ոչ ԱՊՀ երկրների» և «Ըստ Եվրամիության երկրների» հետևյալ բանաձևով՝ արժեքների ինդեքսներ, ինչպես նաև

$$I_E = \frac{\sum_{i=1}^n \frac{\bar{P}_{it}}{P_{io}} * W_{io}}{\sum_{i=1}^n W_{io}}$$

որտեղ՝
 I_E-յուրաքանչյուր ապրանքային ենթախմբի միջին արժեքի ինդեքսն է,
 P_{io,i}- i-րդ ապրանքի բազիսային միջին արժեքն (գինն) է,
 P_{it,i}-i-րդ ապրանքի միջին արժեքն (գինն) է ընթացիկ ամսում,
 W_{io,i}-i-րդ ապրանքի տեսակարար կշիռն է բազիսային ժամանակաշրջանում:

Հաշվարկված արտաքին առևտրի միջին արժեքի ինդեքսների շարքը կարող է լինել խիստ անկանոն ի հաշիվ առանձին ապրանքատեսակների գների կտրուկ տատանումների: Նման կարգի գնային մեծ շեղումներից խուսափելու համար օգտագործվում է ինդեքսների շարքի վերին և ստորին թույլատրելի սահմանների հարթեցման մեթոդը՝ սահմանային գործակիցների կիրառմամբ: Ինդեքսի սահմանային արժեքները հաստատվում են այնպես, որ ապահովեն գնային փոփոխության ճշգրտության անհրաժեշտ մակարդակը՝ բացառելով անհամատեղելի տվյալները և հնարավոր սխալները: Ինդեքսի թույլատրելի վերին և ստորին սահմանները որոշվում են առանձին ապրանքատեսակների գների միջին կշռված քառակուսային շեղումների և դրանց վրա հաշվարկված տատանման (վարիացիոն) գործակիցների օգնությամբ (միջոցով): Արտաքին առևտրի գների ինդեքսի հաշվարկման մեթոդաբանությունը համապատասխանում է միջազգային չափանիշներին: Այն մշակելիս հաշվի են առնվել ԱՄՆ կողմից արված առաջարկությունները, միջազգային փորձը և համարվում է վերոհիշյալի կողմից առաջարկված նախապատվելի տարբերակներից մեկը:

$$\bar{P}_i = \frac{V_i}{Q_i}$$

where
 P_i - average value of the ith commodity item,
 V_i - volume of the ith commodity item,
 Q_i - quantity of the ith commodity item.

Using the recent changes aggregation method, average value indexes of commodity groups and division, as well as import and export price summery indexes “by CIS countries” and “by non CIS countries” and “by EU countries” are calculated based on the indexes of commodity subgroups by the following formula:

$$I_E = \frac{\sum_{i=1}^n \frac{\bar{P}_{it}}{P_{io}} * W_{io}}{\sum_{i=1}^n W_{io}}$$

where
 I_E - average value index of each commodity subgroup
 P_{it} - average value (price) of commodity in current month,
 P_{io} - average bases value (price) of the ith commodity,
 W_{io} - specific weight of the ith commodity in base period.

Series of the calculated foreign trade average value indexes could be strictly irregular due to sharp fluctuations of prices of some commodity items. In order to avoid such big price deviations, leveling method of upper and lower permissible margins of indexes series is used through applying marginal coefficient. The marginal values of indexes determined to enable to ensure the necessary precession ratio of price change, excluding incomparable data and possible errors. Upper and lower permissible margins of index are determined through the mean square deviation of prices of some commodity items and variation ratios calculated based on them.

Methodology of foreign trade price index calculation corresponds to the international standards, follows the IMF recommendations and international experience and is considered one of the preferable versions recommended by IMF.